

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ
ՆԱԽԱՐԱՐ
Է ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

10 2019թ.

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵՐՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ 000090

Ձեռնարկողը՝

«Էյ Թի Էմ Էս Սոյուզնա» ՍՊԸ

Ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 26/3

Գործունեությունը՝

**«Քոնփուր Գլոբալ Հիդրո Կասկադ» ՓԲԸ-ի «Տաթև ՀԷԿ-ի
տարածքում վրանգավոր թափոնների պահեստավորման
տեղամասերի վերակառուցման աշխատանքային նախագծի
շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
գնահատման հաշվետվություն**

Սյունիքի մարզ

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի
տնօրենի պաշտոնակատար՝

Ա. Դննյան

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

թիվ ԲՓ 000090

<<25>> 10 2019թ.

«Քոնյոր Գլոբալ Հիդրո Կասկադ» ՓԲԸ-ի «Տաթև ՀԷԿ-ի տարածքում վրանգավոր թափոնների պահեստավորման տեղամասերի վերակառուցում» աշխատանքային նախագծի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

- Պատվիրատու՝ «Էյ Թի Էմ Էս Սոլյուշնս» ՍՊԸ
- Նախագծող՝ «Էյ Թի Էմ Էս Սոլյուշնս» ՍՊԸ և «Վոլիոս» ՓԲԸ
- Ներկայացված նյութեր՝ - Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության (ՇՄԱԳ) հաշվետվություն,
- նախագծային փաստաթուղթ
- Տեղադրման վայրը՝ Սյունիքի մարզ, Գորիս համայնք

«Քոնյոր Գլոբալ Հիդրո Կասկադ» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ ՔԳՀԿ) կողմից շահագործվող Որոտանի կասկադը հանդիսանում է Հայաստանում էլեկտրական էներգիա արտադրող կարևորագույն համալիրներից մեկը, որը ապահովում է համակարգի բազային բեռնվածքը և կայունությունը: Որոտանի կասկադը գտնվում է Երևանից մոտ 240.0կմ հեռավորության վրա՝ Որոտան գետի վերին և միջին հոսանքների հատվածում: Այն տեղակայված է ծովի մակարդակից 2065մ-ից (Սպանդարյան ջրամբար) մինչև 730մ (Տաթևի ՀԷԿ) բարձրության վրա և իրենից ներկայացնում է միմյանց հաջորդող երեք հիդրոէներգետիկ կառույցների՝ Սպանդարյան, Շամբ և Տաթև ՀԷԿ-երի, համալիր: Ըստ ներկայացված փաստաթղթերի՝ Սպանդարյան, Շամբ, Տաթև շահագործվող ՀԷԿ-երում և Գորիսի գլխամասային գրասենյակի օժանդակ տարածքում, նախատեսում է կազմակերպել արտադրական գործունեության ընթացքում առաջացած արտադրության և սպառման թափոնների պահման տեղամասեր:

Նախատեսվող գործունեության նպատակն է ապահովել ՀԷԿ-երի վերագինման/վերակառուցման և դրանց գործունեության ընթացքում առաջացած թափոնների դասակարգված և անվտանգ պահումը՝ բնապահպանական նորմերին համապատասխան: Թափոնների պահեստավորման տեղամասերը կազմակերպվելու են յուրաքանչյուր ՀԷԿ-ի և Գորիսի գլխամասային գրասենյակի տարածքներում՝ առկա պահեստների վերակառուցման արդյունքում: Առաջացած և պահվող թափոնատեսակների մեծ մասը պարբերաբար փոխանցվելու է մասնագիտացված/լիցենզավորված ընկերություններին՝ իրացման, վերամշակման կամ վնասագերծման համար: Անկայն որոշակի թափոնների՝ մասնավորապես բանեցված սնդիկային լամպերի, համար նախատեսված է երկարաժամկետ պահում, << տարածքում դրանց վերամշակմանը զբաղվող լիցենզավորված ընկերությունների բացակայության պատճառով:

ՔԳՀԿ-ի Տաթև ՀԷԿ-ի գործունեության ընթացքում առաջանում են 1-ից 4-րդ դասի 11 տեսակի վտանգավոր թափոններ, որոնց բնութագրերը և առաջացման աղբյուրներն ու գործընթացները հետևյալն են.

Վտանգավորության I-ին դաս. բանեցված սնդիկային լամպեր, լյումինեսցենտային և սնդիկ պարունակող խողովակներ և խոտան, ֆիզիկաքիմիական բնութագիր՝ կոշտ, սպառողական հատկությունները կորցրած ապրանք, թափոնի բաղադրիչներ՝ ապակի, մետաղներ, սնդիկ: Այս թափոնն առաջանում է ՔԳՀԿ-ի հիմնական և օժանդակ ստորաբաժանումների, վարչական շենքերի և տարածքների լուսավորության կազմակերպման գործընթացում՝ սնդիկային լամպերի շարքից դուրս գալու հետևանքով: Ըստ չափերի և տրամագծերի առանձնացված լամպերը փաթեթավորվում և պահվում են համապատասխան մակնշմամբ հատուկ հերմետիկ բեռնարկղերի մեջ:

Վտանգավորության II-րդ դաս. բանեցված կապարե կուտակիչներ և խոտան, ֆիզիկաքիմիական բնութագիր՝ կոշտ, սպառողական հատկությունները կորցրած ապրանք, թափոնի բաղադրիչներ՝ կապար, պոլիմերային նյութ, ծծմբական թթու, ջուր: Թափոնը առաջանում է ՔԳՀԿ-ի Տաթև ՀԷԿ-ում մարտկոցային տնտեսության շահագործման և տեխսպասարկման գործընթացում՝ կապիտալ նորոգումների ժամանակ:

Վտանգավորության III-րդ դաս. օգտագործման համար ոչ պիտանի չաղտոտված պղնձե հաղորդալար, ֆիզիկաքիմիական բնութագիր՝ կոշտ, թափոնի բաղադրիչներ՝ պղինձ, պոլիէթիլեն, այլ մետաղներ: Առաջանում են ՔԳՀԿ-ի կառույցներում էլեկտրաբաշխիչ համակարգերի մոնտաժման և ապամոնտաժման, նորոգման և հին հաղորդալարերի փոխարինման ընթացքում:

Վտանգավորության III-րդ դաս. հալոգեններ, պոլիքլորացված դիֆենիլներ և տերֆենիլներ չպարունակող բանեցված տրանսֆորմատորային յուղեր, ֆիզիկաքիմիական բնութագիր՝ հեղուկ, թափոնի բաղադրիչներ՝ նավթահումքային յուղ, մեխանիկական խառնուրդներ, ջուր: ՔԳՀԿ-ի կառույցների տրանսֆորմատորային ենթակայանների շահագործման և սպասարկման ընթացքում առաջանում են հատկությունները կորցրած բանեցված տրանսֆորմատորային յուղեր, որոնք հավաքվում են Տաթև ՀԷԿ-ում՝ մետաղական տարողությունների մեջ:

Վտանգավորության III-րդ դաս. բանեցված տուրբինային յուղեր, ֆիզիկաքիմիական բնութագիր՝ հեղուկ, թափոնի բաղադրիչներ՝ նավթահումքային յուղ, մեխանիկական խառնուրդներ, ջուր: ՔԳՀԿ-ի Տաթև ՀԷԿ-ի տուրբինների շահագործման և սպասարկման ընթացքում առաջանում են հատկությունները կորցրած բանեցված տուրբինային յուղեր, որոնք հավաքվում են ՀԷԿ-երում՝ մետաղական տարողությունների մեջ:

Վտանգավորության IV-րդ դաս. յուղոտված լաթեր, ֆիզիկաքիմիական բնութագիր՝ կոշտ, թափոնի բաղադրիչներ՝ սինթետիկ կտոր, նավթահումքային յուղ, խոնավություն: Յուղոտված լաթերի տեսքով թափոնները առաջանում են հիդրո և էլեկտրատեխնիկական սարքավորումների նորոգման, տեխսպասարկման և մաքրման գործընթացներում:

Վտանգավորության III-րդ դաս. նավթամթերքներով, քիմիական նյութերով, կենսանյութերով աղտոտված բնահողեր, որոնք ենթակա են հավաքման, վերամշակման և հեռացման, ֆիզիկաքիմիական բնութագիր՝ կոշտ, թափոնի բաղադրիչներ՝ հող, նավթ, յուղեր: Թափոններն առաջանում են ՔԳՀԿ-ի Տաթև ՀԷԿ-ում յուղերի պահեստավորման, դատարկման, փոխարինման և հեռացման, սարքավորումների տեխ. սպասարկման և վերանորոգման, ինչպես նաև վթարային արտահոսքերի դեպքում:

Վտանգավորության IV-րդ դաս. չտեսակավորված այլումին պարունակող թափոններ (այդ թվում՝ այլումինի փոշի), ֆիզիկաքիմիական բնութագիր՝ կոշտ, թափոնի բաղադրիչներ՝ Al, Si, Cu, Fe, Zn: ՔԳՀԿ-ի կառույցներում էլեկտրաբաշխիչ համակարգերի մոնտաժման և ապամոնտաժման, նորոգման և հին հաղորդալարերի փոխարինման ընթացքում առաջանում է ջարդոն՝ շարքից դուրս եկած այլումինե հաղորդալարերի, մալուխների և հաղորդաձողերի տեսքով:

Շինարարական տեխնիկական և տրանսպորտային միջոցները, որոնք պլանավորվում է օգտագործել գործունեության իրականացման ժամանակահատվածում, հանդիսանում են չկազմակերպված արտանետումների հիմնական աղբյուրները: Նախատեսվող աշխատանքները կուղեկցվեն կիրառվող շինարարական տեխնիկայից աղմուկի և թթթումների անջատումներով, ինչը կհանգեցնի տարածքում և մոտակա շրջակայքում աղմուկի ֆոնային մակարդակի որոշակի բարձրացմանը: Սակայն, քանի որ նախատեսվող գործունեության հարևանությամբ չկան որևէ զգայուն ազդակիրներ (մոտակա բնակելի գոտին՝ Որոտան բանավանն է, որը գտնվում է մոտ 280.0մ հեռավորության վրա), ինչպես նաև հաշվի առնելով, որ աշխատանքները կարճաժամկետ են, կատարվելու են օրվա ցերեկային ժամերին, աղմուկի գործող սահմանային թույլատրելի մակարդակների գերազանցում չի ակնկալվում: Ինչ վերաբերվում է առաջացող թթթումներին, ապա դրանք կարող են ազդել միայն բանվորական անձնակազմի վրա՝ բավականին կարճ ժամանակահատվածում, չունենալով էական բացասական ազդեցություն նրանց կյանքի և առողջության վրա:

Ըստ հաշվետվության՝ լուծված են աշխատանքի անվտանգության, արտակարգ իրավիճակներին պատրաստականության, կեղտաջրերի հավաքման և հեռացման, աղբահեռացման, մթնոլորտի աղտոտվածության, աղմուկի և թթթուացման մակարդակների նվազեցման, տարածքի բարեկարգման հարցերը: Նախատեսված են շրջակա միջավայրի բարելավմանն ուղղված բավարար միջոցառումներ: Հիմք ընդունելով վերը նշվածը, մշակված բնապահպանական և աշխատանքի անվտանգության միջոցառումները՝ կարելի է եզրահանգել, որ նախատեսվող գործունեության ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա պետք է ունենա կարճատև և նվազագույն ազդեցություն՝ չգերազանցելով սահմանված նորմերը:

Փորձաքննական պահանջներ

1. Գործունեության իրականացման ընթացքում անհրաժեշտ է խստագույնս հետևել նախագծային փաստաթղթերում և ՇՄԱԳ հաշվետվությունում ամրագրված բնապահպանական միջոցառումների, ինչպես նաև բնապահպանական և աշխատանքի անվտանգության մշտադիտարկման ծրագրերի պահանջներին: Մշտադիտարկման արդյունքների չբավարարման դեպքում անհրաժեշտ է նախատեսել լրացուցիչ միջոցառումներ՝ պարտադիր պահպանելով բնապահպանական, կառուցման և շահագործման հետ կապված բոլոր նորմերը:

2. Գործունեության ընթացքում իրականացվող շրջակա միջավայրի բաղադրիչների (ջուր, օդ, հող, կենդանական, բուսական աշխարհ և այլն) մշտադիտարկման արդյունքները, հետնախագծային վերլուծության ծրագիրը համապատասխան պահանջի դեպքում պետք է տրամադրվի պետական շահագրգիռ մարմիններին և հանրությանը:

ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

«Էյ Թի Էմ Էս Սոլյուշնս» ՍՊԸ կողմից ներկայացված «Տաթև ՀԷԿ-ի տարածքում վտանգավոր թափոնների պահեստավորման տեղամասերի վերակառուցում» աշխատանքային նախագծի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվության վերաբերյալ տրվում է որական եզրակացություն, վերը նշված փորձաքննական պահանջների պարտադիր կատարման պայմանով:

Գլխ. մասնագետ՝

Կ. Մովսիսյան